

Český jazyk – 7.třída

19. zadání

1. Pravopis – písemně do sešitu

- **napište v množném čísle:** modrooký kocour, líný bratr, tichý mládenec, pestrý bažant, častý návštěvník, krotký beránek, modrý pták, plachý zajíc, nezkušený kolega, hrdý kůň, zlatý křeček, chytrý hoch. drahý přítel, blízký příbuzný, divoký holub, slavný zpěvák

- **vytvořte přídavné jméno na – ský,- cký, - ští, - čtí - př.:** / Česko/ **filmaři- čeští filmaři –**

/ Paříž/ umělec, / město/ člověk, /Rakousko/ diplomaté, / Francie/ obchodník, / moře/ živočich, / Anglie/ fotbalisté, / Liberec/ loutkář, / Rusko/ spisovatelé, / Německo/ občané

2. Zápis do sešitu

Slovní zásoba a tvoření slov

Naše slovní zásoba je velmi bohatá a má mnoho členění. Z dobového hlediska, tedy z hlediska doby vzniku slov rozlišujeme:

Archaismy - archaismy obecně **označují slova zastaralá**. Některá slova označující běžné skutečnosti zastarávají a jsou nahrazována jinými. Příkladem archaismu je například: **vysoké učení** (dnes nahrazeno slovem univerzita), **slova vyňatá** (vyjmenován slova), **školmistr** (učitel), **šenkýř** (hospodský) atd.

Historismy - historismy neboli slova historická jsou v podstatě též **zastaralá** a v aktivní slovní zásobě se příliš neužívají. Rozdílem ale je, že **označují věci, které již neexistují**. Příklady historismů: husitské zbraně: **sudlice, řemdih nebo halapartna**, dále pak mince: **grešle**, podobně míry a váhy: **píď**, obdobně jídlo nebo oděvy pocházející ze staršího období

Neologismy - jsou slova, která jsou **v jazyce nově vytvořená**. Nová slova jsou potřeba k tomu, aby mohly být označeny nově vzniklé věci a skutečnosti. Příklady neologismů: **grant, lustrovat, megakonzert, předskokan**, i ne zcela spisovné výrazy jako např. **boxerky, smajlík** apod.

Obohacování slovní zásoby

Slovní zásobu obohacujeme:

- tvořením nových slov –
 - odvozováním
 - skládáním
 - zkracováním
- přenášením významu
- spojováním slov v sousloví
- přejímáním slov z cizích jazyků

3. Práce s učebnicí – bílá učebnice str. 29/ cv.2 – ústně

4. Pracovní sešit – PS str.22/ cv.3 PS str.23/ cv.6 PS str.24/ 7, 8, 9

5. Literatura – práce s textem – odpovědi na otázky zapiš do literárního sešitu

Oresteia – ukázka : *Všichni se hrnou s tasenými zbraněmi k paláci, ale u vchodu se zarazí a v hrůze odskočí. Vrata se rozevřela. V domě je vidět mrtvolu Agamemnonovu, ležící v mělké stříbrné vaně; přes ni je přehozeno velké třásnité nachové roucho. Nedaleko vany leží mrtvá Cassandra. Poněkud v popředí stojí Klytaimestra: v ruce drží zakrvácený meč, obličej a šaty má postříkány krví. Krátká pauza.*

KLYTAIMESTRA: Ten zápas dávno jsem už chystala,
a třebaš pozdě, zvítězila jsem.
Zde stojím, kde mé rány dopadly;
je dokonáno. Jak jsem provedla
svůj čin, to nijak nechci zapírat.

Postoupí několika pádnými kroky před vrata paláce. Sbor před ní zděšeně ucouvne.

Já roucho, sítkované rybářská
jak síť a velké, plné nádhery,
však zhoubné, jsem naň vrhla - nemohl
se vyplésti, ba ani brániti.
Dám mu dvě rány. Dvakrát vykřikl
a zhroutil se. Když ležel, přidala
jsem třetí, slíbený dík Hádovi,
obránci mrtvých, vládci podsvětí.
Tak padnuv, ducha svého vyvrhne;
a jak tak chrлил prudký krve proud;
tou tmavou prškou rosy krvavé
mě postříkal. **(Za řeči vše ukazuje.)**
Však mne to těší tak,
jak těší setbu, z klíčků rašící,
proud svěží vláhy, nebem seslané.

Úkoly k textu: a) Z ukázky vyplývá, že se jedná o lyriku- epiku- drama. b) Z ukázky vyplývá, že se jedná o komedii – tragédii. c) Z ukázky vyplývá, že Klytaimestra svůj čin plánovala: ano – ne. d) Z ukázky vyplývá, že Klytaimestra udeřila svou oběť dvakrát- třikrát- čtyřikrát. e) Z ukázky vyplývá, že starověký bůh podsvětí se nejmenuje Hádés: ano - ne

6. Vyzkoušej si – odpovědi zapiš do školního sešitu

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOHÁM 6A-C

Měli byste chuť zajímavě strávit několik víkendů? Tak nám pomozte zůtulnit magické prostředí starého zchátralého mlýna, jehož část předloni shořela.

Zbytky mlýna stále působí zvláštním kouzlem. Přestože v budově zmizely některé stropy, duchové se odsud nevytratili. Snad právě proto se zde často točili filmové pohádky. Čarodějnice tu kuly své pikle, děsiví čerti hráli s lidmi u rozviklaného dřevěného stolu mariáš a snažili se získat jejich podpisy na pekelný úpis. Kolem mlýnského kola spěchala pyšná princezna do Miroslavova království.

Pojďme společnými silami vytvořit z tohoto mimořádného místa odpočinkové centrum. Věříme, že se nám brzy podaří dospět k vysněnému cíli.

6A. Najděte ve výchozím textu šest slov, která jsou zapsána s pravopisnou chybou, a napište je pravopisně správně. Doporučení: Netipujte! Opravte pouze ta slova, u kterých jste si jisti, že jsou ve výchozím textu zapsána s pravopisnou chybou.

6B. Napište podstatné jméno, které je příbuzné se slovem vysněný a zároveň se skloňuje podle vzoru hrad.

6C. Napište podstatné jméno, které je příbuzné se slovem dospět a zároveň se skloňuje podle vzoru kost.

7. Procvičovat můžeš na www.skolasnadhledem.cz – zdej historismy, archaismy